

Жыйылыу

«Арабызда шүөх эмда ишчи халланы мынган ары да кенгерте барлыкъбыз»

Казбек Кокков Чечен Республиканы жангыдан айрылган Башчысы **Рамзан Кадыровну** къуллугъуна киришиую бла байламлы къууанчлы жыйылыуыгъа къатышханды.

«Хурметли коллегамы эмда багъалы къарындашым къуллугъуна киришгени бла жюрегимден алгъышлайма! Рамзан Ахматович Президентибиз Владимир Владимирович Путин эмда Чечен Республиканы халкъы анга этген ышаныулуыгъа кертичи боллугъуна бир ишеклигим жокъду.

Чечен Республиканы жамауатын да бу магъаналы иш

бла жюрегими төренинден алгъышлайма! Регионну оюучусуна Ата журтуна, халкъына уллу кертичилик эмда талпынулуыкъ бла къуллукъ этген, республиканы терк атлама бла алгъа элтген адам жангыдан айырылганды.

Рамзан Ахматович политика, регионну башчысыча да уллу да, къыйын да жолну этгенди. Иш келлюлюю, ниет чыныгылуулугъу, сёзюне кертилей къалгъаны, алгъа итинулюю бла кеп затха жетишгенди. Аны башчылыгы бла Чечен Республика шөндю заманнга келишген алакат ара шахары – Грозный – бла къоркъуусуз, терк айнып бар-

гъан регионнга айланнганды.

Мындан ары да Рамзан Ахматович республикагъа салынган борчланы жетишимли тамамларыгъына, белгиленген бийикликке жетеригине ишексизме. Чеченни жамауаты да бачамаларына жигер урунуу, билимлилиги эмда фахмулулуыгъу бла анга туугъан журтларын айнытыргъа себеплик этериклери баямды.

Бизни Рамзан Ахматович бла байламлы этген халла манга бек багъалыдыла. Биз регионларыбызны араларында шүөх эмда ишчи халланы мындан ары да кочлей барыргъа умут этебиз.

Рамзан Ахматовичге жуа-

плы къуллугъунда жетишимле, тежейме»,- деп жазгъанды КъМР-ни Башчысы Казбек Кокков МАХ-да каналында.

Тюбешуу

Тирилик бла итинулюк хорларыкъларына ийнанып

КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** Россейни дизайнерлерини союзуна президенти **Виталий Ставицкий** бла тюбешгенди, ол Къабарты-Малкъаргъа дизайнерлени регион индустрияларын айнытыу форумгъа къатышыргъа келип турады, деп билдиргенди республиканы оюучусу МАХ-да каналында.

Виталий Ставицкий россейли дизайнерлени ичинде эм сынамлыладан бирине саналады, аны 40-дан аслам халкъла аралы эм россейли эришиуледе бла фестивалылада алгъан торлю-торлю сауыгъасы барды.

Россейни дизайнерлерини союзу Нальчикде дизайн индустрияны айнытыу форумну бардырыргъа деген оюуну дурус кѳрген эди, андан сора алагъа ол башламчылыкъ бла республиканы ДИУНА деген дизайн эм архитектура студиясы чыкгъан эди. Бу башламчылыкъгъа Къабарты-Малкъарны Правительствоосу ыразылыгъын билдирген эди, нек дегенде креатив индустрияны айнытыуда

дизайн иш магъаналыладан бирине саналады. Жаланда бу бѳлюмде ишлегенле элерибизни бла шахарларыбызны сыфатларын иги жанына торлендирге боллукъдула. Дагыда ала мекямланы жангыртъуда эм адамла аслам жюриген жерлени тапандыруу бла байламлы шѳн-

дюлюю проектлени хазырайдыла. Аланы хайырындан шахар тийреледе жашарча тап болумла къураладыла, артыкъда дизайнерле Нальчикке кереклиде курорт шахар болгъаны бла байламлы.

Форум Жаш тѳлюню ююнде бардырылганды. Ары бу бѳлюмде

ишлеген экспертле, креатив бизнес-ини эм билим беруу учреждениаланы келечилери къатышхандыла.

Виталий Ставицкий республиканы дизайнер школасыны чыгармачылыкъ онгларына бийик багъа бергенди.

Сѳзсюз, бизге сейирлик автор проектлени хазырларча, кесибизни инсанларыбыздан профессионал дизайнерлени ѳсдюрюге керекбиз. Ма аны оюн кереклиде былай даражалы форумла, анга къатышхалла шѳндю окъуна жашауда бардырырча, алакат проектлени кѳрпозтендиле.

Виталий Викторовичге жаш дизайнерле ал атламланы этерге болушханы оюн ыразылыгымы билдиргенме, бек ышанама былай байламлыкъла алагъа тирилик эм итинулюк бериле деп.

Ийанама, бу бѳлюмде бизни жаш тѳлюбозно чыгармачылыкъ жаны бла алыкъа хайырланмай тургъан кѳп заты болгъанына, деп айтылайды билдириуде.

Парламент

«Тюзетиуде бюджетни ѳсдюрюге онг берликдиле»

КъМР-ни Парламентинде Жамауат советни жыйылыуунда 2026 жылда къыралда налогланы тѳлеу бла байламлы законлагъа кийирилген тюзетиулени

лы болгъанын чертгенди. «Федерал законну Къырал Дума къабыл кѳргенди, ол Федерация Советде сюзолгенди, Россейни Президенти анга къол сал-

лы биринчиден, НДС-ни ѳлчѳми кѳторюлгенди – 20 процентден 22 процентге дери. «НДС-ни тергенде, тѳлеуде товарны багъасына салынадыла. Аны бла

сюзгендиле. Кенгешни советни башчысы **Бечелланы Илияс** бардыргъанды. Аны ишине законла чыгыаруу органы башчысыны орунбасары **Жанатайлы Салим** къатышханды. Жамауат советни жыйылуун аны къауумуна киргенлени туугъан кюнлери бла алгъышладан башлау иги тѳреге айланнганды. Бу жол Малкъар къырал драма театры артисти **Бечелланы Людмила**ны белгилегенди.

Жыйылыууна магъанасын оюунден айта, Бечелланы Илияс къыралда налогла бла байламлы жангыртуу жумушла башлангандарын, предпринимательлеге жангы измелени англатыу магъана-

гъанды. Налог кодексге этилген къошакъла быйыл ишлеп башлагъандыла. Торлениуде бла байламлы соруула кѳпдуле, бу жыйылуу аламы ангылаты мурат бла къурагъанбыз»,- дегенди ол.

Законлагъа кийирилген тюзетиуде бла Парламентни Бюджет, налогла эм финанс рынокла жаны бла комитетини башчысы **Михаил Афашагов** шагърей этгенди. Ол торлениуде налогланы жыйынуу игилендире, алагъа оюу этиуно жѳнгиллетир мурат бла хазырлангандарын, ала бизнесге саулай- гитче предпринятидан башлау, уллу корпорациялагъа дери - себеплик этериклерин белгилегенди.

байламлы товарланы асламыны багъалары ѳсгенди. Лыготалы 10 процент жаланда социал магъаналы аш-суугъа, дарманлагъа, сабийлеге товарлагъа, китаплагъа сакъланганды. НДС банк операциялагъа да тохташдырылганды»,- дегенди докладчы.

Налогланы жѳнгиллетилген амал бла тѳлеуде да бардыла торлениуде. Алгъын гитче бизнес НДС-ни жылны ичинде файдасы 60 миллион сомдан озгъанда тѳлегенди, быйыл а бу ѳлчѳм 20 миллион сомгъа дери азайтылганды. Келир жыл ол 15 миллион сомгъа, 2028 жылда уа 10 миллион сомгъа жетерикди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы К.В. Кокковну Устазны кюню бла АЛГЪЫШЛАУУ

Къабарты-Малкъарда билим берууну хурметли ишчилери эмда педагогика ишни сыйлы ветеранлары! Битеу жюрегимден сизни Устазны кюню бла алгъышлайма!

Сизге бек жууаплы эмда огурулу борч салыныпды. Окъуучуларыгъызы шѳндюлюю эмда ахшы билим алыуларындан сора да, аланы огурулула, жумушакъ жюреклиле болууларына къайгырасыз, кертиликке, низамлылыкъга эмда Ата журтха сыймекликке да юрѳетесиз.

Педагог усталыгыгъызыны, акъылыгъызыны эмда тѳзѳмлюлююгъуно хайырындан ѳз республикабызны бла деменгиле къыралыбызны келлик кюнѳн къуараркъ керти патриотланы билимли эмда хунерли тѳлюсю ѳседи.

Битеу жюрегимден къыйматлы къыйныгыз эмда кесигизни аямой урунуугъуз, жюрек ха-

лаллыгыгъыз эмда профессионал борчузгъа кертилигиз оюн ыразылыгымы билдиреме.

Бююнюлѳде къырал жамауатыны жашауунда устазгъа энчи магъана береди. Анга шагъатлыкъны Президентибиз Владимир Владимирович Путинни июльда чыгарылган «Устазлагъа къошакъ халда себеплик этиуно оюунден» Указы да этеди, анга тийишлиликде устазгъа энчи даража тохташдырылады.

Сизге сакъ кѳзден къарау, устазны усталыгыны даражасын кѳторюу бизге не заманда да магъаналылай къаллыгына ышандырама.

Битеу жюрегимден сизге саулыкъ-эсенлик эмда огурулулыкъ, ѳз Къабарты-Малкъарны бла Ата журтубузу игиликлерине деп бардырган ишигизде жангы жетишимле жоралайма. Байрамыгъыз бла алгъышлайма!

Алгъышлаула

«Бююнюгъу Адыгея — Россейни терк айныгъан регионоларынган бири»

Адыгея Республиканы къуралууна 36 жыл толгъаны бла байламлы КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** алгъышлау сѳзѳн айтханды:

- Республиканы къарындаш халкъын, сыйлы къарындашым эмда хурметли коллега Мурат Кумпиловну бу байрам бла битеу жюрегимден алгъышлайма.

Бу кюнѳн белгилегенибиз бла биз эм алгъа тамта тѳлюсю сый беребиз, аланы къыйындары бла къуралганды бу алакат республика. Ол адамланы хазналары тохташуулуыкъуна бла жетишимли социал-экономика айынуу ышангылы мурдорлары болгъанды.

Бююнюгъу Адыгея — Россейни эм ариу, тири айлы, баргъан регионларынган бириди. Иш келлю,

фахмулу адамларыны хайырындан республика эл мюлкде, илмуда, билим берууде, спортда да жетишимлиди. Адыгеяда энчи маданиятларын, ана тиллерин эмда тарыхларын сакълайдыла.

Къабарты-Малкъарны бла Адыгеяны халкъларын къарындашлыкъ, жууукълыкъ байлайдыла. Шѳндю да бизни аскерчилерибиз бирге энчи аскер операцияны чеклеринде аскер борчларын сыйлар-намыслары эмда кишиликлери бла толтурадыла - Россейни сейирлерин къоруулайдыла.

Адыгея Республиканы адамларыны барысына да саулыкъ-эсенлик, мындан арысында да жетишимле тежейме.

«Къабарты-Малкъар ол жетишим бла ѳхтемленеди»

КъМР-ни Башчысы **Казбек Кокков** Басхан шахарны 4-чю номерли школуну тарыхдан бла обществознаниядан устазы Заур Шоматовну «Россейде жылны устазы» конкурса сауыгъа тийишли болгъаны бла алгъышлагъанды. «Къыралны айырмалы устазларын сауыгъалау Кремльде ѳтгенди.

Биринчи кѳсеге Белгород областыда ѳтгенди. Анда хорлагъан 20 устаз эришиулерин Москвада бардыргъандыла. Сынаулары кезиунде ала усталыкъларын, билимлерин, окъутуу эмда юрѳетуу амалларын, тутхан ызыларын ангылата билгенлерин эмда жарашылуу халларын да кѳрпозтендиле.

Алагъа багъа бергенле да сыйлары жюриген адамла болгъанларын белгилерге сюрем. Алайды да, РФ-ни Жарыкъландыруу министрствосу къурагъан Уллу жюриге МГУ-ну ректору, физика-математика илмуланы доктору, РАН-ны академиги, профессор Виктор Садовничий (сыйлы председател) бла Россейни Президенти болушукъ-чусу, тарых илмуланы доктору, профессор Владимир Медицинский башчылыкъ этгендиле.

Жерлешибизге ол сыйлы сауыгъа тынчылыкъ бла кѳлмегенди. Аны оюн ол бютон багъалыгъа саналады. Къабарты-Малкъар ол жетишим бла ѳхтемленеди.

Заур Хамидовичге устазлыкъ ишинде мындан ары да уллу жетишимле тежейме! Ишигиз туугъан Къабарты-Малкъарыбызгъа бла саулай къыралыбызгъа хайыр келтиргенлей турсун, окъуучуларыгъыз а, ѳсѳп, Сизден юлго алып, усталыкыны бийиклигине жетсинле»,- деп жазгъанды Казбек Кокков МАХ-да каналында.

Къарау

Алакат солгуу тийре

Нальчикде 2-чи Таман дивизия орамда экстрим-парк ишлене турады. Республиканы Башчысы **Казбек Кокков** аны къурулуш къалай баргъанына кѳз жетдиргенди, оюмун да МАХ-да каналында жазып билдиргенди.

«Нальчик сууну жагъасында 15 минг квадрат метрде къураулыкъ экстрим-паркны инженер инфраструктурасын, паркур-тиресини мурдорун, тротуарлары эмда улоулагъа жерни къурау ишле бара турадыла. Ызы бла скейтледе, самокатада, велосипедледе учарча жолла эмда памп-трек жарашдырылыкъдыла, скалодром эмда ландшафт амфитеатр орнатылыкъдыла,

сабийлеге майданчыкъ, фудкорт, сууну жагъасына чыкгъан солгуу тийре да боллукъдула анда.

Экстрим-парк бош алай спорт объект тойюлю, ол жаш тѳлюде саулыкълу жашауу мурдорун салгъан эмда юйорле бла барып солургъа жаралуу жер боллукъду.

Ол районда дагыда Нальчик сууну жагъасында Хорламы Паркы тапландырыла турады. Ала бары да, аллындан да оюм этилгендик, бир комплекс къуарыкъдыла. Ары уа Нальчикде, республикада жашагъанла келип солургъа, спорт бла юрѳеширге, юйорлери эмда сабийлери бла заманларын ѳтдюрюрге боллукъдула»,- дегенди Башчы.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Жазылуу-2027

«ЗАМАННЫ» – хар таулу юйюрге!

Хурметли жамауат!

Сиз республикабызда тамамланган ишлени юслеринден толугаппар алыргъа сюе эсегиз;

Сиз ѳз халкъыгъызыны адамы болгъаныгъызыны дайым сезгенлей турургъа сюе эсегиз; Сиз малкъарлыларыны тарыхларыны, маданият хазналарыны, тѳрелерини эмда адетлерини, аланы бююнюгъу жашауларыны, жетишимлерини эм къайгыларыны оюунден кѳбюрек билирге итине эсегиз – **«ЗАМАН» ГАЗЕТТЕ ЖАЗЫЛЫГЪЫЗ!**

Бююнюлѳде 2027 жылны экинчи жарымына газетлеге бла журналлагъа жазылуу иш Россейни почта бѳлюмлеринде бардырылады. Жазылууну багъасы **1192 сом бла 62 копекди.**

Изданиябызгъа Интернетде бу адресни <https://podpiska.pochta.ru/press/%D0%9F5893> ачып, ол магъаналы жумушун алай тамамларгъа да боллукъду.

Бизни индексибиз – П 5893

Симфония макъамланы ажайыплы ингирлер

2 бет

«Аруу кѳрѳп, айтама атын»

3 бет

Жарыкъ халда эмда хурмет бла

4 бет

«Тюзетиуле бюджетни ёсдюрюрге онг берликдиле»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

- Сёз ючюн, быыйл предприятияны файдасы 20 миллион сомдан озса, январьдан башлап НДС бла ишлерге тюшерикди. Патент система бла хайырланууда да тюзетиуле алайдыла – файда 20 миллион сомдан озса, НДС төленирикди эмда келир жыл аллай предприятиягга патент берилил туююлдо, -дегенди Михаил Афашагов.

Пандемияны кезиуонде гитче эм орталык бизнесге страховой төлеулени өлчөми азайтылган эди, быылдан аланы асламы кючлерин тас этгендиле, страховой взносу толусунлай төлөрге тюшерикди. «Энтта бир жангылык: предприятие «Жукълап», бир сом фай-

да алмай эсе да, страховой төлеулени этерге керек боллукьду», -дегенди докладчы.

Инсанла уа файдаларындан налогну (НДФЛ) төлерикидле: беш торлю өлчөм кийириледи. Жылны ичинде файда 2,4 миллион сомдан озган кезиуде налог 13 процент боллукьду. Беш миллион сомгга дери эсе уа – 15 процент, ол 5-20 миллион сом алгъанла ахчаны 20 процентин налоглагга өтдюрюлюкдюле, 50 миллион сомдан көп ишлеген а 22 процентни.

- Налог ахчаны барысындан да төлөнемейди, жалаңда тохташдырылган өлчөмдөн озган кесегине саналады. Энци аскер операциягга кьатышханла

бу излемледен эркин этилгендиле. Эки эм андан да көп сабий ёсген юйюрге уа НДФЛ, налог вычетни тергеп, 6 процент боллукьду, - деп ангылатханды докладчы.

Дагыда организацияны файдасына налог да ёсгенди (25 процентте дери). Ичги затлагга, тютоннге, татлы суулагга акцизле да көбейтилгендиле.

- Предпринимательлени араларында соруу бардырылганды. Анга кьатышханланы ючден бири налог бизнесге кьысыулык этеригине кьоркьгъанларын эмда ишлерин тюлдендирге кереклисин белгилегендиле. Толусунлай айтханда, бизнес тюлениулени юсюнден хапарлды, - дегенди ол.

- Тюзетиуле бюджетни файдаларын

көбейтирге онг берликдиле. Ол санда келир жыл баш финанс документи файдала бёлюмю 43,3 триллион сомгга дери көбейтилиги белгиленеди. Кьоранчла 48,8 триллион сом боллукьдула, ол 5,5 триллион сом дефицит бла кьуараллыкьды. Ахча кьоркьуусулукьгга, саулыкь сакьлаугга, билим бериге, башха социал жумушлагга кьоратыллыкьды. Республикалы бюджет да бу тюлениулеге көре кьуараллыкьды, -дегенди сёзюно ахырында докладчы.

Советни келечилери налогла бла байламлы тюлениулеге көз кьарамларын билдиргендиле, көбейтиуле бизнесге салгъан кьоркьууланы юслеринден айтхандыла.

Сюзюлген соруу бла байламлы эсгertiуле кьабын керюлгендиле.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Амалла кьурау

Маданиятны байыкъландырыргъа жарарыкь дерсле

ды. Нек дегенде Президентибиз Владимир Путинни башламчылыкълары бла бардырылган миллет проектлени хайырларындан, аслам халда маданият юйле ишлегенбиз, иги кесеге да жангырылганды, ала жангы оборудованила бла жалчытылынгандыла, бюгонлюкде да ол иш тохтамай бардырылады.

Энди ол маданият юйлеге андан да бек сурам болурча этерге керекди. Сабийле бла жаш тёлу, алагга жюриюп, фахмуларын айнытырча эм чыгъармачылыкь иш бла кюреширча онгла кьурау баш борчладан бириди. Аны бла бирге бизни республикада маданиятта ёсюм болурча, музыка, театр эм чыгъармачылыкь искусство да айнырча эмда бурунладан келген адетлерибизни, төрелерибизни, халкь чыгъармачылыкьны да сакьларгга эм байыкъландырыргга онгланы кьуаргга керекбиз. Эллерибизни маданият юйлеринде айтылган ишлени тамамларгга бизге тынгылы кьураучула керекдиле, дагыда ол мекамлагга торлю-торлю сейирлери болгъан адамла сыйоп келирча этерге борчлубуз.

Кьабарты-Малкьар башда сагъынылган программаны синдириу бла биринчи регионгга саналады. Бу программа «Россей - онгланы берген

кьыралды» деген президент платформаны социал архитектурасыны институтуну эм «Машук» билим беруу араны болушлукълары бла бардырылады. Аны мурдорун «Маданият юйлени жаш тёлу бла ишлеуде магъаналары», «Шёндюго маданият кой не бла эмда ким ючюн жашайды» эм башха темала тутадыла.

Россей Федерацияны Президентини Администрациясына, «Россей - онгланы берген кьыралды» деген президент платформаны социал архитектурасыны институтуна бу окьутууланы бардырыргга себеплик этгенлери ючюн жүреккь ыразылыгъымы билдиргенме. Андан сора «Машук» билим берген араны командасына бу тюбешиюну кьурагъанларына сау болугъуз дейме. Дерслеги кьатышханлагга уа илхам, жангы башламчылыкьла эм итинулюк тежейме.

Хар шахарда бла хар элде маданият юйледе толуга жашау кьуаралсын, аланы эшиклери уа чыгъармачылыкь эм жамауат иш бла кюрешгенлеге, деменгли кьыралыбызны маданиятын айнытыргга себеплик этгенлеге ачыкь болсунла, деп айтылады билдирюуде.

Бу кюнлөде Пятигорскде «Машук» билим арада «Кьабарты-Малкьарны маданиятын айнытынуу жангы амаллары» деген программа бла 150 аслам маданият юйюно оючуларыны эм жаш тёлу бла ишлеу специалистлени окьутуулары барады, деп жазгъанды КьМР-ни Башчысы **Казбек Кокос** МАХ-да каналда.

Бек алгга, дерслени кьуаралгъанлары магъаналы-

Форум

Къыйматлы оюмну бла файданы арасы кьысха болургъа тийишлиди

Нальчикде Жаш тёлюно юйюнде КьМР-де дизайн бёлюмю айнытыуга жораланган форум өтгенди. Аны быыйл жаз башында бардырылган «Креатив Эльбрус» форумдан чыкьгъан жумушха санагга боллукьду. Анда чыгъармачылыкь бёлюмю толусунлай ойлагъан эселе, бу жолгъу жыйылыу а аны энци бир кесегини – дизайнны – магъанасын тинтгенди.

кереге төрк айныдыла.

Дагыда кьюшакь шартла: бизни кьыралда дизайн индустрияда бир миллиондан артыкь адам ишлейди. Тийишли рынокну өлчөми 1,2 триллон сом бла төргеледи. 2036 жылда уа ол 6 триллион сомдан артыкь болургга ушайды.

Бу жаны бла Россей Федерация Кьытайдан неда европалы кьыралдан аз-маз артха кьалады. Болсолда онглры уа аладан аз туююлдоле. Юлгоге: бизде жыл сайын 20 минг чакьлы дизайннери хазырлагъан эки жюзге жуукь вуз ишлейди. Бу усталыкьгга сейир ёсе барады: бытыр окьуугга 40 минг жаш адам киргенди.

Жангы технологияла айныган кезиуде дизайн бёлюм да ала бла бирге тюленип, жашаугга келишип барады. Жалгъан акьыл бла нейросетьле кенг жайылган дунияда бу усталыкь адамдан кьюшакь билим, окьуугга итинулюк да излейди.

Виталий Ставицкий Россейни мил-

лет энчиликлерини, маданиятыны, тарыхыны, тыш кьыраллагга ол кьалай керюнгенини юсюнден айтханды. Дизайн аны «жумушакь кючо» болгъанын белгилегенди. «Сен кесинги багъалыкъларынгы аламаат товарла эмда жумушла бла туура этмесенг, башхаланы ниет хазналары хайырланып турлукьса», - деп, ол Россейде бирсиледе болмагъанча аллай дизайн проектлени жарашдырыу не заманда да кючлю болгъанын белгилегенди.

- Сёз ючюн, озгъан ёмюрюно 80-чи жылларында совет дизайнерле тыш кьыраллада артда иги да кеч чыкьгъан торлю-торлю техника эмда технологияла кьаллай боллукъларын суратлап кergen эдиле. Алай кьурагъан - ол бириди, аны жашаугга чыгъаргъан, айнытхан, бирсилени арасында жайгъан а уллу ишди. Жарсыугга, кьыралны ол кезиуонде былай затлагга эс бурулмагъанды. Аны ючюн а, көп жаны бла биз аланы кьураучулары

тизмесине кирмей, жалаңда хайырлануучулары санында кьалгъанбыз. Шёндю Россей аллай жангылыкь этмезге кюрешеди, -дегенди Виталий Савицкий

Рахайланы Борис республикада болум бла шагъырейленгенди. Ол билдиргенича, дизайн, архитектура эмда урбанистика регионну битуюл продуктна (БРП) 300 миллион сомдан аслам бередиле: «Бир жаны бла кьараганда, ол артыкь уллу да болмаз, алай республика кеси да гитче болгъанын эсге алсагъ а, хатасы жокьду», - дегенди Борис Магомедович.

Жангы оюмладан файда чыгъара билиу осал болгъаны регионда баш чурумладан бириди. Министр, аны чертип, власть органла болумну тюленидириге сёз ючюн, креатив индустрияланы айнытыу департамент кьуаралганды, норматив база да жарашдырылганды. Гитче эмда орта предпринимательствогга, кеслери иш кьурап кьармашханлагга көп жаны бла себеплик этиледи.

Ишчи кадрланы юсюнден Рахай улугъ энци айтханды. Кьабарты-Малкьарда алгъын заманлада бу жаны бла кьытлыкь болмагъан эсе, бюгонлюкде болум башха жанына бурулганды: уста специалистке, бегирекда чыгъармачылыкь жаны бла хунерлиле, бёлюмледе жетмейдиле. Этер амал барды: билим беруу программаланы айнытыу эмда жаш усталаны урунуу жаны бла ондурду.

Форумну кезиуонде башхала да сёлешген эдиле. Бары да дизайн бёлюм саулай кьыралда эмда Кьабарты-Малкьарда тынгылы тюлениу чекге жетгенин чертгендиле. Айтылгъанын магъанасын бу сёзле бла туура этерге тийишлиди: жетишим болур ючюн, жамауат нени багъалагъанын билдирге, технологияла кьайсы жанына айнырыкъларын ойларгга, интеллектеликни кьыйматлы кьорууларгга керекди. Онгла бардыла, байдыла, аладан хайыр керюу усталаны, бизнесни эмда властыланы кьолларындады.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Оюм

ЧОЧАЙЛАНЫ Хызыр, Россейни сыйлы метеорологу, Россейни гидрослужбасыны сыйлы ишчиси, Шимал Кавказны Метеорология болумлагга амал этген федерал аскер службасыны таматасы:

– «Заман» газетте жазылыу баргъан кюнлөде көп сагъы этеме аны магъанасыны юсюнден. Хау, бусагъатда, интернетни заманында, көп хапар алыргга болады дуниядан, алай а бизни ана тилибизде, андан сора, бир жерде да айтыллыкь туююлдоле ол затла.

Биз сабий болгъанда, бу-

Бизни башха газетибиз жокьду

сагъатдача кьолайлы да болмаз эдик, алай ол заманда элде ол кирмеген юй болмагъанды. Бюгон да мени анга кьарамым энчиди – анам, Ахметланы Локьманны кьызы Мариям, аны бир номерин кълмай окьугъанды. Кьууангъан да, жарсыгъан да этгенди, бизге да ол-бу затны юсюнден халар айтханды. Алай бла бизни миллетге жуукь этгенди. Газет ол байламлыкьны сакьлагъаны, халкьыбызны барлыгъыны, бирлигини шагъатлыгы болгъаны хакьды.

Бюгон газетде кючлю коллектив ишлейди. Аны бетлери жангылыкьладан кьуру болмайдыла, республиканы саясатындан, экономикасындан, маданиятдан, адабиятдан, адет-төрөледен, тау табиэгъатыбыздан, тарых жолубуздан, динибизден, жаш адамларыбызны спортда, жашауу башха жерлеринде да болдургъан жетишимлерини юслеринден

да окьуучулагга толуга хапар айтады. Ариу суратлыды. Ана тилибизни сакьлау жаны бла ишлейди газет. Алай бла малкьар тилде чыкьгъан жангыз газетибизни сансыз этиюно мен айыплы ишге санайма. Алай айтыргга эркинлигим барды – ол чыкьмагъан кюнлени, анга кьалай термилгенлерин, кюбюр тюбюнде табылгъан көсөклерин бирден бирге берип тансыкьлауларын да айтадыла таматала.

Бизни башха газетибиз жокьду. Дуния башында малкьар тилде чыкьгъан жангыз газетибизге жаздыруу магъаналы ишди деп, аны эсгертирге суюме. Мен бюгон аны кьайгъасын этгенлени барын да халкь адамларына санайма. Айтханымча, көпдо сейир хапар дунияда, бизни газетде болгъанла уа башха жерде басмаланмайдыла.

Иги хапарла бла кирсин жангы жылда кюйлеригизге «Заман»!

Концерт

Бу кюнлөде республиканы музыка жашауунда унутулмазлыкь иш болгъанды: «Маринский – Владикавказ» деген халкьла аралы фестивалны чеклеринде Маринский театры оркестри Нальчикде уллу концерт бергенди.

Россейни халкь артисти, дирижёр Валерий Гergieв оркестри бла бизни республикагга көп керге келеди, хар жолдан ол унутулмазлыкь, жарыкь иш болады. Бу жол да Музыка театр толгъан эди. Концертте КьМР-ни Башчысы Казбек Кокос да баргъанды эм анга бийик багъа бергенди.

«Римский- Корсаковну, Бетховенни, Мусоргскийни эм башха композиторланы чыгъармаларын оркестр сейир сокьгъанды. Бу концерт бизни маданиятыбызда эсленген огурулу иш болгъанды. Валерий Гergieв бла бирге сахнада иранны дирижёр бла композитор Александр (Али) Рахбари эм фахмулу пианист, виртуоз Абисал Гergieв усталыкъларын көргюзгендиле. Кеси-

ми эм Кьабарты-Малкьарда жашагъанланы атларындан Валерий Абисаловиче, Марин театрыни симфониялы оркестрине жүрек ыразылыгъымы билдиреми», - дегенди Казбек Кокос.

Николай Римский-Корсаковну «Шехерезада» сюитасы композиторну чыгъармачылыгында энци жерни алады. Ол ариулукьгга, сыймекликте аталгъанды, жомакъланы дуниясына элтеди.

Людвиг ван Бетховенни Бешинчи симфониясы адамны кьадарны хорлагъанына жораланганды. Аны Бетховен сангыру бола тургъан жылларында жазгъанды. Адам не кьыйынлыкьны хорлаялыкьды, саны-чархы ауурса да, жаны уа кючлюлей кьалады,

дейди музыкасы бла композитор. Бешинчи симфонияны биринчи тактлары Уллу Ата журт урушну жылларында фашистлеге кьахау кюрешни белгилери болгъандыла.

Зал тылпуу алмай тынгьлагъанды чыгъармалагъа. Энци кьарсла Валерий Гergieв энци жашы - пианист Абисал Гergieвге саугаллангандыла.

Белгилисича, Кавказы эки белгили дирижёрлары - Валерий Гergieв бла Юрий Темирканов шуёкьлукь жюриотгендиле. Гergieвни фахмулу тентгини шахарына энци эс бургъаны, анга жүрмет этип тургъаны аны адамлыкьтын кергюздеди. Озгъан жол келгенлеринде, концертни Темиркановха атагъан эди эм ол сойген чыгъармаланы сокьгъанды оркестр. Музыкада – адамлары кьадарлары, жашау жоллары. Аны дуниясына элтен хар атлам да байрамды!

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Жоралау

Биринчи Президентни намысына

Кьабарты-Малкьарны биринчи Президенти Валерий Коконну хурметине Нарт-кьаланы «Эльбрус» картодромунда республиканы биринчилиги бла чемпионаты бардырылгандыла. Эршиулеге Россейни жети регионундан алтмышдан

аслам спортчу кьатышхандыла, ала усталыкъларын картингини оюнок бёлюмюнде сынагъандыла.

Битеукоманда эсепде биринчи жерге Нарткьаланы кьаууму чыкьгъанды, экинчи жерде Нальчикни, ючюнчюде уа Пролетарскны

Спорт

Умутландыргъан атламла

Нальчикни Буз арасында бузда учуудан биринчи керге Кьабарты-Малкьарны кубогу кьуаралганды, анга СКФО-ну бла ЮФО-ну сегиз регионундан бла Москвадан 4-16-жылыкь 200-ге жуукь жаш фигурист кьатышхандыла, деп билдиреди республиканы Башчысы Администрация-

сыны МАХ-да каналында. Эршиу эки кюнню ичинде бардырылганды, биринчи кюнде бузгга эм кичи жыл сандагы спортчула чыкьгъандыла, экинчисинде уа абаданыракьла эришгендиле.

Кубокну эсеплерине көре алтын майдалланы Абдулаланы Даниял бла София алгъан-

дыла, «кюмошлеге» тийишли Дуньяна бла Далила Агдигериева, Агния Дзахмишева, Сальма Дохова болгъандыла. Аланы тренер Анжела Бассос бла хореограф Адиса Кандурова хазырлагъандыла.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Башламчылыкь

Тишируланы саулыкъларына кьайгыыра

Кьабарты-Малкьарда бла Кьарачай-Черкесде «Деловая Россия» жамаут организацианы башламчылыгы бла «Розовый октябрь» ангылату жумушланы тамамлап башлагъандыла. Биринчи октябрьде уа видеоконференция амал бла шёндюго медицинада магъаналы сорууладан бири – тишируланы саулыкъларына сакьлау эм рак ауруу башлангъан кезиуде ачыкьлау сооноулагга жораланы, «тёгерек стол» кьуаралганды.

Аны «Деловая Россияны» КьМР-де бёлюмюно таматасы, «Розовый октябрь» акцияны башламчыларындан бири Гузеланы Индира бардыргъанды.

Тюбешюде Черкесскде клиникаладан бирини таматасы, акцияны КьМР-де жашауда бардыруугга жууалы Хубийланы Мунира бла Ставрополь крайны Саулукь сакьлау министрствосуну лучевой диагностика жаны бла штатдан тышында специалисти Андрей

Кастарнов сёлешгендиле.

Жыйылыугга кьатышханла тишируланы саулыкъларын дайым да тинтирге юйретиюно, ачыкьлангъан кьоркьууланы юсюнден адамны элгендирмей ангылатууно мадарларыны, медикле жамаутда кьалай чырмаулагга тюбегенлерини юслеринден айтхандыла.

Сёз бизнесни бла медицина организациаланы араларында байламлыкъланы, бирге ангьлатуу жумушла бардырууно юслеринден да баргъанды.

ТОКЪЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Жамауат палата

Нарт эпос — Ата журтха сыймекликни, бирликни бла келишиулюкню мурдору

Кьабарты-Малкьарны Жамауат палатасында бардырылган «тёгерек столда» шёндюго болумлада нарт эпосну сакьлауу эмда жайынуу амаллары сюзюлгендиле. Жыйылыугга палатаны, жамауат, маданият биригуулени, сейирлери болгъан министерстволаны, район администрацияланы келечилери, алимле да кьатышхандыла.

Жыйылгъанла белгилегенлерича, кётюрюлген сорууну магъанасы Россейни халкъларыны бирлигини жылында бютюн ёседи. Палатаны маданият, тин хазнаны сакьлау эмда асламлы информация органла бла байламлыкьла жюриотуу жаны бла комиссиясыны башчысы **Феликс Накос** жылдан-жылгга нарт таурухлагга аздан-аз эс бурулгъанын жарсып айтханды.

- Нарт эпос, фольклорну бир торлюсю болуп кьалмай, аны миллетни энчилигин ачыкьлагъан кесегиди. Таурухланы, жылланы, жигитлени юслеринден айтыулары бирикдире, ол мамырлыкьны, адамлыкьны, огурулулукьну бла зорлукьну, багырлыкьны, жамауатда халланы суратлайды. Аны биз Сосурукьну, Батразны, Ашамазны, Ёрозмекни, Сатанайны эм башхаланы сыфатла-

рында көребиз. Таурухла магъаналарын бюгон да тас этмегендиле, жууалпылыкьгга, абаданнга хурмет этерге, тюзлюкге итинирге, кьарыусузу жуакьларгга юйретедиле. Болсада бусагъатда, цифра амалла, асламлы маданият кенг жайылган болумлада, бир жанындан, бу уллу хазнабызны тас этерге кьоркьуу ёседи. Бириси жанындан а, шёндюго амалланы аланы сакьларгга болушууда кючлери уллуду.

Тепсеулени да унутмазгга керекди: аланы юслери бла миллет тиллени билмегенлени окьуна эпос бла шагъырейлендирдирге онг чыгъады. Дагыда нарт эпосну келир төлюлеге өтдюрюрге электрон архивни кьурау да себеплик этерикди, - дегенди ол.

«Россейни халкъларыны ассамблеясыны» регионда бёлюмюно башчысы **Хаути Сохроков** тин хаз-

наны сакьлаугга кьырал даражада эс бёлюнгенин айтханды. Анга маданият министри орунбасары **Рита Таова** да шагъатлыкь этгенди. «Ведомствону бойсунуунда болгъан учреждениела кеслерини майданларында бурунгулугу таурухланы магъана ызыларын кенг хайырланадыла, нарт жигитлени сыфатлары уа суратчылагга, композиторлагга, тигуучюлеге илхам бередиле. Эпосну ышанлары миллет тилдеде эслендиле, сёз ючюн, айлануыда, фразеологизмдеде, тенгешдирюудеде. Таурухланы орус тилге кётюрюу ала-ны не кьадак көп адам окьурюна, ангьларына себеп боллукьду, алай аны

бла бирге миллет-маданият ышанларын а тас этдирликди. Алай болмаз ючюн, таурухланы басмалагъанда, эки тилде да жазаргга боллукьду», - деп кьюшханды Рита Таова.

Жыйылгъанла ахырында нарт эпос музей экспонатча кьалып кьашмаз ючюн, аны харкюнлюк жашауда, адет-төрелерибизде хайырланыргга, аны юсю бла төлюлени араларында байламлыкъланы кючлерге чакьыргъандыла. Айтылган оюмлагга, этилген билдирюулеге көре эсгertiуле жарашдырыллыкьдыла эмда жууалпы органлагга жиберилликдиле.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Ырызыйлык

Окьутууну изилендириуге кьошумчулугъу уллугу

Биз барыбыз да хурметлеген, сый-ген да устазыбыз Шабатукъланы Налдюз Алихажиевна бу кюнлөдө кесини 89-жыллыкын белгилейди. Къадар алай тюшюп, ол дуния жарыгын Огъары Малкъарны эски эли Мухолда 5 октябрөдө көргөндү. Бир жол, биз аны бла ушакъ этгенибизде уа, ол аны алайлыкын къадарны бир энчи белгисине санагъанын айтхан эди. «Жашауум манга устаз усталыккы саугъагъа бергенча, аны алай санайма», - дегенди.

Налдюз Алихажиевна Бабугентни орта школунда көп төлюлени орус тилини бла адабиятны жашырын-лыкъларына тюшюндүрө, кесини бир башхалагъа ушамагъан ариу ауазы бла да сыйдюргенди. Бек сейири уа: окьуугъа-билимге итингенг тиширйу ол заманда кьолунда юч ууакъ сабийи бла киргенди КьМКЪУ-гъа. Алгъа башланган класслада усталыкъ этгенди, ызы бла уа таматарахъланы орус литературадан

окьутханды. Къуру дерсле бергени бла чекленип къалмай, жамауат ишге тири къатышханды, Эл советни председателини орунбасары болуп да тургъанды.

Ишге итинулуюго бла ол эм алгъа завуч, көп да бармай а мектепни директору болады. Кертиди, бюгон-люкде школгъа тиширйу башчылыкъ этгени бла биреуню да сейирсин-дираллыкъ тойюлсе. Алай эсе да, Налдюз Алихажиевна кесини ишин ким да юлгю алырча бардыргъанды.

Къужолланы кьызлары мектепге онюч жылны таматалыкъ этгенди. Анча заманны ичинде ол мекамгъа класс отоула кьошдургъанды, устаз-ланы юйюн, эркин эмда жарык спортзалны иштетгенди. Тизгинге уллу эс буруп, школну арбазына, тийресине да асфальт салдыргъанды, терекле орнатдыргъанды. Ол директорлукъ этген жыллада бери кьонакъла да төрк-төрк келип тургъандыла. РСФСР-ни ол заман-

дагы жарыкъландырыу министрини орунбасары Георгий Веселов да бери келгенинде, бу мектепни болумун, аны жетишимлери да бийик даражада болгъанларын белгилегенин чертичады.

Уруну жолун 1958 жылда Нальчикде педагогика училищедө мектеплени устазларына деп ачылгъан төртайлыкъ курсланы бошагъандан сора башлап, көп төлюлени окьутхан устазыбызны директорну кьуллугъуна да октябрьни бешинчисинде салгъан эдиле. Ол узакъ тау элде билим бериуню качествосун ёсдюрө, жаш төлюню окьутуугъа-юйретмуге кьошумчулугъу ючюн «РФ-ни халкъгъа билим бериуню отличниги» деген даражалы атха да тийишли болгъанды.

Төрт сабийни да ёсдюрюп, ишинде бет жарыкълы болуп, жаланда жашагъан элини угъай, районда билим бериуню көрюмдюлери бийик болур ючюн кьайгыргъан

устазыбыз эмда директорубуз, айтханыбызча, кесини туугъан кюн-юн белгилейди. Бюгонлюкде аны ёсдюргенлери, туудукълары бла да бирге биз да, ол окьутханла эмда юйретгенле, хурметлеген устазыбызны алгышлайбыз. Ол бюгон-люкде да кесини окьуучуларыны жетишимлерине көллөне, аны къа-тыбызда барлыкъына, тириликгине да кьууана, саулукъ-эсенлик ёмюр да тилейбиз.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Унутмай

Мен да алайма. Бютюнда алгъаракъда биринчи устазым – Ахметланы Харунну жашы Хажикъасым – дуниясын алышханын билгенимли, көп көлөди эсиме аны бла байламлы гитчелигим.

Ол сабийликлерин уруш бла кёчюнчюлюк сыыргъан төлюнден эди – 1939 жылда Кёндөленде туугъанды. Алай бла, анга беш жыл иги да толгъунчу, аны юйюрю сюрюн жолуна чыккъгъанды. Киши жеринде, ала уа Къыргызстанда Джалал-Абад шахаргъа тюшген эдиле, юйюр тамата ауушуп, сабийле – онжыллыкъ Чыммакъ, жетижыллыкъ Захират, бизни бу хапарыбызны жигити да аналары Текуланы Исмайылны кызы Жулдузханны кьолуна къарап къалгъандыла. Тири адам болгъанды, алай болмай да не амал, кьолу неге да уста: тикгенди, эшгенди. Ёсе келген кьызчыкълда да андан көргенни этгендиле. Кеслери къалай болсала да, къарындашлары Хажикъасымны уа окьутхандыла. Киров атлы орта школну 1957 жылда Джалал-Абадда бошагъанды.

Ол жыл окьуна юйюр Ата журтха кьайтханды. Ол, кертди да, халкъыбыз насып сынагъан жылда не къадар жаш адам тургъандыла билим жолуна! Тынч а тойюл эди кьыргыз, кьазах школлада окьугъан жашлагъа бла кьызлагъа ана тилде адабият излемледө сёлеширге, окьургъа да. Алай ала, ата-баба журтларына кьайтып, иги муратлы, илхамлы, къанатлы эдиле. Мени устазым да алай. Хорлатмагъандыла.

Алай эсгере эди бир элпим Улакъланы Хадис: «Кечирек келген эдик да, университетге къагъытларымны алыргъа унамагъандыла. Сора, бирле йоретип, республиканы жарыкъландырыу министри Чечен-ланы Шамилге барама. Ол а, баям, таулу болгъаныма, кёчюнчюлюк кьыйынлыккы чекгениме да жан аурутуп, педучилищедө окьурча этейим деп, мени ары иеди. Аны таматасы уа, къагъытларымны алгъанлай: «Чечен улу сени киминг болады?» – деп сорады. «Министрди», – дейме, башха акъыл келмей башыма. Ол а, бармаккычгын да ойната: «Хыйлачы!» – деген эди манга. Баям, ангыламай эди Шамил Шахангериевични халкъына болушургъа сыйгенин, аны борчуна санагъанын». Быллай көп юлгю келтирирге боллукъду халкъым дегенлени юслеринден.

Малкъар школлада жетишмей, Устазланы билимлерин ёсдюрген институтда башланган классланы устазларын хазырлагъан курсла ол заманлада ачылгъан эдиле. Анда Будайланы Ахматны

«Ариу кёрюп, айтама атын»

Устазланы байрам кюнлеринде ким да эсгереди жашауларында бек магъаналы адамланы. Бютюнда бег а – биринчи устазын. Алай устазланы юслеринден жазадыла поэtle. Сёз ючюн, Къулийланы Къайсын. Гыттыуланы Максим да алай. Ол: «Атамы атын айтханымча, ариу кёрюп, айтама атын», – дейди.

кьолунда окьугъандыла Хажикъасым да, аны нёгерлери да. Окьуп бошагъанлай, Хажикъасым Харунович уруну жолун Кёндөленени ол заманда сөгизжиллыкъ школунда башлагъанды. Узакъ созмай, ишинден айырылмай, Къабарты-Малкъар кьырал университетни филология факультетини орус-малкъар бёлюмюне кирип, аны 1965 жылда тауусханды.

Бизге дери ол бир къауумну 5-чи классха дери жетдирген эди. 1963 жылда биз аны кьолуна тюшген экинчи къауум эдик. Жети жыл жетмегени бла байламлы, мени школгъа берир акъыллары жокъ эди юйдегилени. Атам, анам да ыннамы айтханы бла жашагъандыла, ол а тынгылай эди. Баям, алыкъа къарыусузду деп. Сора мен кьоншуда жашагъан къарт келинбиз Акийден тилейме, элт мени школгъа, деп. Эрикген болур эди, элтеди. Апыргъа унамайдыла алда сылтау бла. Директоргъа киреди амма. Ахметланы Покъман бла келишип, мени анда кьоюп кетеди. Алай бла жарым жылны ичинде сынаудан ётгенимден сора жазгъандыла класс журналгъа. Алай а жангы жылны байрамында ёлкада манга иги окьугъаным ючюн устазым Сафарянны «Султан-Бек

Абаев» деген китабын берген эди саузгагъа. Ол бюгон да сыйлыды манга

Хажикъасым Харуновични биз барыбыз да бирча сыйгенбиз. Тюшден сора окьуучу эдик да, алгъа келип, жыйылып, аллына барыучу эдик. Сора төгерегинден алып, кьайтыр эдик классха. Дерсге кеч къалгъан дегенча зат а болгъан да этмегенди бизде. Аны хар бирибиз да бек магъаналы адамгъа санагъанбыз. Андан тарыгып эшитмегенме бир тенгими да. Ол заманда аллай зат болгъан да этмегенди. Биз битеу классыбыз бла бирден жыйылып барыучу эдик алагъа. Жулдузхан да бизге бек жарык болгъанды, олтуртуп, неси болса да, салыучу эди аллыбызгъа.

Устазыбыз билмеген зат жокъ эди: шинтикле тизип, сюегенди бизни хор бла жырларгъа. Алапат ауазы болуучу эди. Сурат ишлерге да уста. Көп жылланы «Заман», «Советская молодёжь», «Горняцкая слава» газетлени штатларында болмагъан корреспонденти болуп, эллиперибизни юслеринден алапат материалла жазып да тургъанды. Аны санагъаным, бизни да юйретгенди кеси билген затлагъа.

Мени биринчи назмуму да ол окьугъанды. Таукел да этгенди.

Билим

Жаш төлюге сакъ кёзден къарагъанла

Геляланы Жаннет, Жамалны кызы, Огъары Жемталда мектепде 33 жылны малкъар тилден бла адабияттан дерсле береді. Аллай бир жылны ичинде бу дерслеге сагъатла шёндюден көп бёлюнген заманланы да биледи. Шёндю уа аз заманнга көп затны ангылатьыргъа тюшеди. Аны эсге алып, мектепни директору Къудайланы Абдул-Керимни жашы Марат малкъар элде ёсген сабийле

орусча сёлешип турмазча амалланы сынамы болгъан Жаннет Жамаловна бла бирге излейди. Бу суратда да дерсден тышында не этерге боллугун сюзе турган кезиулериди аланы.

Огъурлу устаз дерслеринде «Заман» газетни, «Минги-Тау», «Нюр» журналланы хайырланады, малкъар жазыучуланы китапларын окьуйду. Жанет Жамаловнаны коллективде сыйы уллуду, намысы да жюриойду.

Огъары Жемталаны мектебинде көп торлю эришилуге къатышып, алада хорлам болдургъан устазла бардыла. Юйрету жаны бла директорну көнгөшисни Занкишыланы Жамила жаш адам болгъанлыкъгъа, бу шкафда махтау къагъытла барысы да аныкъладыла. Сабийле кеслеринден таматала бла дерслерден сора къалай саламлаша билгенлерин ол школда болуп кесибиз да көрдюк.

Элчи Таукенланы Халиматны къатына барып, бир ариу балакъла аны бла саламлашдыла, бизге да, адет-төредеча, салам берирге унутмадыла. Юйретуи иш бу мектепде къалай кьуралгъанын Жамиланы махтау къагъытларын көргючю да ангылагъан эдик.

Суратланы МАМАЙЛАНЫ Алий алгъанды.

Усталыкъ

«Ишими сюеме, кьолумдан келгенича тынгылы тамамларгъа кюрешеме»

Мал доктор – ол багъу жаны бла терен билимни, къанатыланы, жаныуарланы, малланы сыйюуню эмда аланы иелери бла бир тилли бола билиуню бирлешдирген усталыкъды. Битеу ол ышанла Къабарты-Малкъарда ветеринар медицина араны директоруну орунбасары Батталаны Ибакъны жашы Азрет-Алийде бардыла. Бюгон ол бизни ушакъ нёгерибизди.

- Азрет-Алий, бек биринчи, бу усталыккы не хыйсапдан сайлагъанынгы юсюнден айтсанг эди.

- Мен Кичибалыккъда туууп ёсгенме. Атабыз көп мал тутханды. Алай эсе уа, къайсы элли жашчыкъча, мен да гитчелигимден анга болуша, маллагъа къарагъанма, ашларын, сууларын бергенме, бичен да хазырлагъанма. Атабыздан көп затха юйренгенме.

Мектепни бошагъанымдан сора уа, андан ары окьургъа къайры барайым, деп сагъыш эте турмагъанма: Къабарты-Малкъар кьырал университетни эл мюлк бёлюмюне киргенме. Аны да жетишимли бошап, ветеринар усталыкъ алып чыккъанлай. Нартаңда юй къанатлы фабрикада ишлерге буюрадыла. Эки жылдан а Биринчи Чегемде колхозда мал доктор болуп эки жыл тургъанма. Ызы бла Къабарты-Малкъар агромилиоратив институтда (шёндю Къабарты-Малкъар аграр кьырал университет) ветеринарияны юсюнден лекцияла окьуп алты жыл ишлегенме.

Андан сора биягъы Чегемге келип, «Горец» юй къанатлы фабрика жабылгъынчы баш мал доктор болуп да урунганма. Талай жылны КъМР-ни Ветеринария жаны бла управленийасында баш мал докторну кьуллугъун толтургъанма, андан КъМР-ни Эл мюлк министрствосуну ветеринар управленийасына башчылыкъ этгенме, 2015 жылдан башлап а Къабарты-Малкъар ветеринар медицина арада урунама. Ишими сюеме, кьолумдан келгенича тынгылы тамамларгъа да кюрешеме. Махтанган этгенча болмасын, мен жууапылы болуп, малланы, къанатлыланы, жаныуарланы араларында да кьоранч болмагъанды, деп таукел айтыргъа боллукъма.

- Ишинде иги эмда къыйын, осал затлагъа нени санаиса?

- Ишими игилиги – малларынгы халларын билесе, элге барсанг, жарсыулары болгъанлагъа болушаса. Тамамлагъан ишинги хайырын көрсенг, кьууанаса.

Осал жаны уа – мал адамны ачытыргъа боллукъду, аны себепли сакълыкъ көрекди. Мал докторну иш хаккы да алапатды дерча тойюлдо. Сора адамлагъа къарагъан врач саусузгъа къалай терк жете эсе да, мал доктор да, жауунду, кьарды, иссиди, жол жокъду деп къарамай, тийишли жерге мычмай жетерге көрекди. Мал ауурса, анга да терк болушлукъ изленеди.

- Кесинг а мал тутамыса?

- Бюгонлюкде Чегем шахарда жашайма. Жарсыугъа, мал тутама десем да, кюрер жер жокъду. Төгерек-баща көп къатлы юйле ишленгендиле. Энци иелиле жерлени алгъандыла, төгерекини бегитгендиле. Андан сора да, ишден бошамайма, заман бек аз къалады. Малла тутама десенг а, аланы юслеринде турургъа, хар не гитче көреклерине да тынгылы къараргъа, заманында ашларын-сууларын берирге көрекди.

- Бусагъатда, барыбыз да билгенликден, колхозла, совхозла жокъдула, элдеде жашагъанланы араларында малла тутханла аздыла. Сора сиз тамамлагъан иш керек боламыды?

- Колхозла, совхозла болмагъанлыкъгъа, энчи иели фермерле, мюлкле бардыла. Ала аз тойюлдоле. Элдеде да кёлле малла тутадыла. Хау мал алгъынча көп тойюлдо, болсада республикада жюз мингден артыкъ тууар, эки мингден аслам да кьой бардыла. Адамла тауукъла, къазла, баппушла да жаядыла. Дагъыда итлери, киштиклері, башха жаныуарлары болгъанла да аз тойюлдоле. Аны себепли бизни ишибиз керекди, кюн сайын да сурамлыды.

Сёзсюз, жери, башха онлары болгъанла уа мал тутаргъа керекдиле деп, мени оюмум алайды.

- Бу усталыккы сайлап, сыйюп келген жаш адамла уа бармыдыла?

- Хау, насыпха, аланы саны жылдан-жылгъа ёсюп барады. Баям, жаш адамла ангылай болурла тамблагъы кюнню магъанасын. Сёзсюз, ол эл мюлкге кьайтыуду, аны айнытыуду. Окьуу жылны ахырында университетден эллиге жуукъ специалист эл мюлк жаны бла билим алып чыгъады, аланы иги кесегі мал докторладыла. Ала элдеде, сахар тийресинде да кеслерине иш таппай къалмадыла.

- Управленийда уа сизни ишигиз не бла байламлыды?

- Маллагъа, къанатлылагъа, башха жаныуарлагъа деп да дарманла келедиле. Биз аланы алып, тийишлисича юлөшебиз. Къайда не ауруу чыгып къалса, аны «отун» терк ёчюлтюню кьайгысыын этебиз, ол жайылмазча мадарланы хайырланабыз. Къысхасы ишибиз аз тойюлдо.

- Эллилеринг а сенден болушлукъ излеймидиле?

- Хау, малы ырахын болгъан, мени келгеними билгенлей окьуна, болушлукъ излейди. Алагъа дарманла элтип да бериучюме. Бирле уа телефон бла сёлешип, башлай болгъанды, къалай болайыкъ, деп сорсала, не этериклерин ангылатама.

- Мал доктор къаллай адам болургъа керекди?

- Бек алгъа, ишин сыйген, аны тынгылы тамамлагъан, не гитче затха да уллу көлполюк этмеген. Мал доктор малгъа, аны иесине кьайгырыулу болмай, жаланда аха ишлейим, кьалгъаны уа мени жумушум тойюлдо, деген адам болмазгъа тийишлиди. Аллай инсан бу ишден бек кері турургъа көрекди.

Ушаккы ХОПАЛАНЫ Марзият бардыргъанды.

Биз биргебиз

Байламлыккыны кючлерге алланып

Нальчикде Маданият фонд «Къабарты-Малкъарны эрттегий жашауу» деген проектини чеклеринде «Махтаулыккыну жоллары бла» деген тюбешиу кьурагъанды. Ол Донецк, Луганск халкъ республикалары, Запорожье эмда Херсон областыланы Россей Федерациягъа кьошулгъаныны кюнюне жораланган эди. Анга көп төлюлени келечилери къатышхандыла. Ала ёсюп келген төлюню патриот ниетде юйретуию юсюнден сөлөшгендиле.

«Къурулушчу» колледжни студентлери Халкъла аралы черкес ассоциацияны президенти Хаути Сохроков, Нальчикде ветеранланы жамауат советини председатели орунбасары Лейла Пшихачева, «Аскер къарындашлыкъ» битеуроссей жамауат биригуюню регион бёлюмюню жашауум, КъМР-ни Жамауат палатасыны къауумуна кирген Владимир Абанокков, «Ата журтну кьоруулаучулары» фондну регион бёлюмю эмда СВО-да ёлгенлени юйюрлерини келечилери бла да тюбешгендиле.

Хаути Сохроков бу кюнню белгилеуню магъанасыны юсюнден юлгюле келтирип айтханды. СВО не ючюн башланганын ангылатханды, аны баш сылтау Украинаны онуючалары бардыргъан терс ыз болгъанын айтханды.

Хаути Сохроков, башха кьонакъла да студент жаш төлюню тарыхны дурус билирге

чакыргъандыла, тамата төлю Уллу Ата журт урушда, бусагъатда уа энчи аскер операциягъа къатышхан аскерчилерибиз хорлам болдура келгенлерин да эсге салгъандыла. Тюбешмуге келгенлөгө «Заоблачный фронт» деген документли фильм да көргюзтолгенди. Ол Уллу Ата журт урушну кезиунде Кавказыны кьорууларгъа сюелгенлени юсюнденди.

- «Аскер къарындашлыкъ» жамауат биригую бла бирге «Забвенню не поддежит» деген проекти чеклеринде документли фильмени къауумун көргюзторге келишгениз. Аланы араларында афганистан къаугъагъа къатышханланы юслеринден фильм да барды. Аланы барысыны да тарых магъаналары теренди. «Махтаулыккыну жоллары бла» деген проекти жашауда бардыра, жаш адамланы патриот ниетде юйретген ол фильмлени көргюзте, Маданият фонд, арада кёзге көрюнмеген байламлыккыны тохташдырыу бла чекленип къалмай, озгъан заманын жигитлерине хурмет этеди, алай бла бизни барыбызны да тамблагъы жарык кюнубюз ючюн кьайгырады. Биз дурус билебиз, жаланда биригип, бир бирге хурмет, биле-клик эте, туугъан жерибизге сюимекигибиз бла къаллай кьыйынлыкъланы да ётерге кьолубуздан келлигин», - дегенди Маданият фондну таматасы.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият.

Жоралау

Нальчикни тиширууларыны шахар советинде «Илхамланыу» деген ат бла поэзияны сыйгэнлени клубу ишлеп башлаганлы иги кесек заман болады. Анга көп төлюлени келечилери жюриюдюле. Бирге олтуруп, бу жерли потлени назмуларын, алагьа көре жазылган жырланы да айтадыла. Бу кюнледе уа анда Уллайгъанланы халкьла аралы кюнуне жораланган тюбешиу болгъанды. Ол «Мени кьартлыкь хорламаз» деген ат бла жарыкь халда, чам эмда лакьырда бла да сейир этгенди. Анга Нальчикде, аны кьатындагыь элледен да тамата кьауум чакьырылган эди. Алагьа тюбешиуну кьурагъанла жюрек ачыкьлыкь халда эмда уллу хурмет бла тюбеген эдиле.

Алгьын жыллада тюрлю-тюрлю ишледе, кьырал кьулукьлада, искусствода, маданиятта, билим берюуде, медицинада, илмуда, спортда, дагыьда көп башха бөлөмледе урунуп, республиканы хар жаны бла да айныууна юлюшлерин кьошхан тамата төлююбюзге, бютюнда жигер тишируулагьа, сөзсюз, энчи аскер операциягьа кьатышхан жашланы аналарына тюбеши-

Жургубуз

Ташла дуниясы

Арт жыллада кьауум жаш адам, ташланы кесип, ичлеринде сейир суратланы ачыкь этедиле. Суратла уа хар бири да кесича бир башха тюрлю, бирге ушагъан экисин көрмөзсө. Бирлери кьанатлылагьа ушайдыла, бирлери уа – гүбулагьа. Бир-бир ташланы ичлеринден а кьатып кьалган чокьуракьла да чыгьадыла, ала тенгиз жаныуарладыла.

Ала бери таулагьа кьайдан чыкьгъан болураа дегенде, алимле айтханнга көре, дуняяны бир кезиюунде бу тийреле тенгиз тюбю болгъандыла. Кьалыбалада жер кө-тюрюлюп, тенгиз тюбю өрге чыгьады, бийик таула, кьаяла болады. Суу кетгенден сора уа, ол жаныуарла, кьатып, таш болуп кьаладыла.

Энди ала хар ташда да жокьдула. Юйреннген жашла биледиле аланы. Аладан бири Бабугентден Башийланы Арсенди. Ол кьауум жылдан бери юрөшеди бу иш бла. Көп болмай Чирик көлнө тийресинде таш музей ачханын да жазгъан эдик газетде. Анда көп тюрлю таш суратла көрюрге боллукьду. Бирлери кьабыргьагьа тагьылындыла, бирлери уа тапкалагьа тизилип, Башында айтханымча, хар бири да кесича сейир.

Музейни отоууну бир жанында уа жонулган таш бла агьачдан ючакькь тепси да көрөбиз. Агьач бла таш бирге кьошулуп ишленнген тепси да кесича сейирди.

Таш музейге кьараргьа тышындан, бу

жерли адамла да көп келедиле. Мен ары баргъан кюн Гөргежежден, Бабугентден да бар эдиле адамла.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Жалчытыу

Ток чыбыкьлагьа заран салмазча

Быйыл жылны башындан бери «Россети Северный Кавказ»-«Каббалкэнерго» компанияны келечилери 0,4 эм 10 кВ ток чыбыкьла тартылган бетон чыпынлада (ЛЭП) эркинликсиз оптоволокну интернет ызыланы, реклама конструкцияланы, кече жарытхан приборланы, камераланы эм башха затланы да ачыкьлар эмда кетерир ючюн рейдле бардырадыла. Бюгонлюкде аны чеклеринде районланы асламысында иги кесек бузукьлыкь табылгъанды.

Саулай алып айтханда, сагьынылган кезиуде 6369 чыпында оптоволокну тартылгъаны ачыкьланганды. Анга көше техника жаны бла бузукьлыкь этилмезча, бери интернет-провайдер бла келишим кьуралгъанды. Андан сора да, кьошакь халда телекоммуникация биригиуле бла да байламлыкь жюрютокюрча мадар этилгенди.

Аны бла бирге электрокюч бла жалчытхан «Каббалкэнерго» биригиуно келечилери законодательствогьа көре кьошакь халда бир тюрлю оборудованианы салыр ючюн, тийишлим келишим этилгире кереклисин да ангьылатдыла. Алай болмаса, кьысха заманда ток чыбыкьланы кетерирге тюшеригин да билдиредиле.

Андан сора да, интернет ызыланы тартхан организация этиллик ишлени юсюнден алгьа ток бла жалчытхан биригиуле документ халда билдиргире борчлуду. Ызы бла энергетикле кьоркьуусузлукь жаны бла техникадан ин-структаж этдюрюрча мадар да этилликди.

– Биригиуно специалистлери ток баргъан ызылада бузукьланы ачыкьлар ючюн элдеде рейдле бардырадыла. Быллай мадар адамланы кьоркьуусузлукьларын жалчытырча эм ток бла тынгылы этерча тамамланады,- дегенди «Россети Северный Кавказ» – «Каббалкэнерго» биригиуно таматасы Резуан Загаштоков.

Эсге сала айтсакь, ток чыпынлада эркинликсиз тагьылган абериале монтерлагьа планда белгиленнген эм башха ишлени бардыргьа улуу чырмау саладыла. Аны бла бирге энергюкюч объектлеге жуукьлашхан кьоркьуулу болгъанын да унутургьа жарамайды.

Бир тюрлю соруу болган «Россети Северный Кавказ» биригиуно сайтында жууап табарыкьды неда хакьсыз контакт-арагьа бу телефон номерге сөлеширге боллукьду: **8-800-220-0-220.**

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Жарыкь халда эмда хурмет бла

эркинликлерин сакьлауду, жашауларын ырахатлы этиуду. Арагьызда уруш ачыуун, көчгюнчюлюкню, ачлыкьны, жаланганчылыкьны, башха кьыйынлыкьланы да сынап, алай а бюгюлмей, быллай огьурлу жыл санга дери жетгенле көпдюле. Аллыгьызда баш урабыз», - дегенди.

Андан ары ол бу байрамны тарыхын эсге салганды. Тюбешиуге келген тишируулары Кьулийланы Кьаисынны, Зумакьулланы Танзиляны, Алим Кешоковну, дагыьда башха авторланы назму тизгинлери бла алгьышлагъанды.

Жамауат биригиуно таматасыны орунбасары Чекеланы Рахима уа алгьыш

Наталья Гасташева уа жыйылгъанланы жырлап алгьышлагъанды. Башха тишируула да кеслерини, жуукь-ахуларыны да кьадарларыны юслеринден эсгергендиле. Яникойда жашагъан Кючмезланы Залийхатха быйыл октябрь айда 101 жыл толгъаныны юсюнден да сагьынылгъанды. Энци аскер операциягьа кьатыша тургъан жашла барысы да хорлам бла сау-саламат юйюрлерине кьайтырларын да тежегендиле. Ата журтну эркинлиги ючюн кьазауатда өлген аскерчи жашланы бир минутну шош сөөлип хурметлегендиле.

Тюбешиуно кезиюунде тишируула жаш заманларын да жырладан бир ненчасын айтхандыла. Бу жерли эмда көп башха белгили поэтлени назмуларын малкьар, кьабарты, орус, авар, дюгер, эбизе тилледе окугъандыла. Расул Гамзатовну «Зурукьла» деген жырн а барысы да бирден айтхандыла. Ахырында уа тюбешуге келгенлени хар бирине да советни кьауумна киргенле саугъала бергендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Башламчылыкь

Жыл санларына да кьарамай

Уллайгъанланы халкьла аралы кюнуне жораланып, республикабызда абадан төлюно арасында «Тинни ючю, чархны ючю» деген биринчи спартакиада кьуралгъанды. Бир кюнню ичинде таматала, спортну талай тюрлюсюнде эрише, тийриклерин, жарыкь көп-люлюклерин, эм башы уа – шуёхлукьгьа ачыкьлыкьларын көргюзгендиле. Алай бла эришиуле сынау халда угьай, байрамча өтгендиле.

Алчы жерлеге чыкьгъанлагьа грамотала, кубокла, майдалла бла саугъала

берилгендиле, биринчи спартакиаданы чемпиону уа «Тинлери бла жашдыла» деген атлы кьауум болгъанды.

Кьабарты-Малкьарны Спорт министерствосунда белгилегенлерича, бу эриши жыл сан спорт бла юреширге чырмау болмагъанын, кьымылдау жашауну жарыкь, тиири да этгенин ачыкьлагъанды.

ХАБИБУЛЛАХЛАНЫ Зульфия.

Эсгертиу

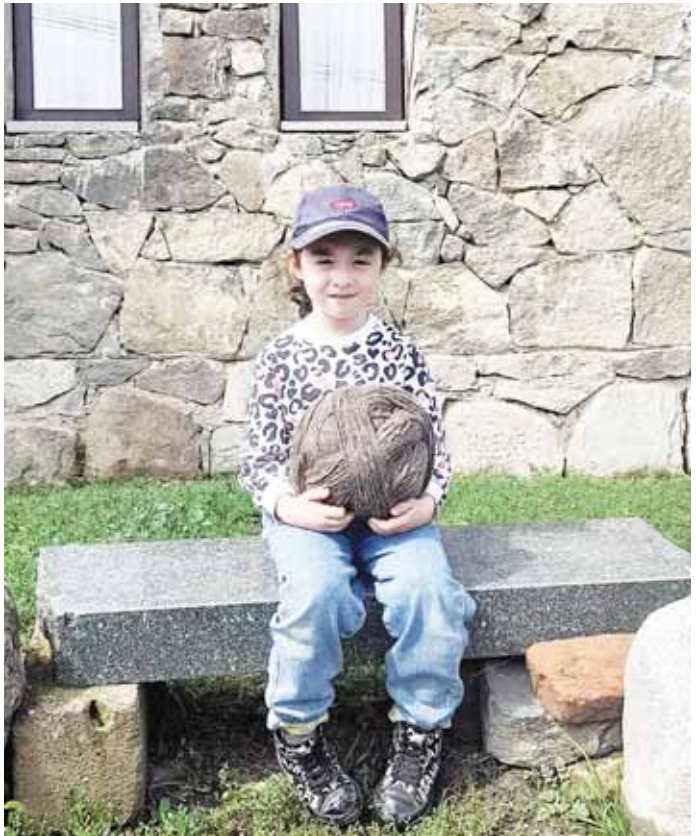
Жорукьланы бузгъандыла

Кьабарты-Малкьарда тыш кьыралланы биринден кьудору ташуу бла байламлы бузукьлукьла табылгъандыла. Россельхознадзору бизни республикада эмда Шимал Осетияда бөлөмюнден билдиргенлерине көре, «Аргус Фито» системада быйыл августда информациягьа көре Кьзахстандан Нальчикге 144 тонна кьудору келтирилгенди. Бу жюкню эки организация алгъандыла: 48 тоннаны – «Файер» компания, 96 тоннаны уа «АНДРАС» фирма. Бары да бир жерде орналадыла: Нальчик шахарда.

Россельхознадзору не зат сагьайтахнды десегиз, жюк Евразиялы экономика

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Сурат этюд

Таулу кьызычкь жюн халысын хазыр этгенди. Энди кьысха жюн чындыла, көплекле эшерикди.

Суратны **ОСМАНЛАНЫ Хыйса** алгъанды.

Спорт

Гёжефлерибиз — эм кючлюле

Россейни халкьларыны бирлигини жылыны чегинде грек-рим тутушуудан Саратовда «Волжские дали» деген эришиу бардырылгъанды. Анга 2011-2018 жыллада туугъан 250-ден аслам гёжеф кьатышхандыла.

Республикабыздан анда кеслерин сөгиз спортчу сынагъандыла, ала жети майдалгьа

Россейни биринчилигине кьатышыр мурат бла

Ставрополь крайны Суворовская станицасында боксдан Россейни Сауутланган кючлерини «Патриотланы кубогу» деген битеуроссей эришиулери бардырылгъанды. Анга кьыралны битеу регионларындан 14-15 жыл санда 220-дан аслам спортчу сынашхандыла. Хорлагъанлагьа Россейни биринчилигини аллында боллукь эришиуге кьатышыргьа эркинлик берилгени ючюн сермешле кьаты баргъандыла.

Кьабарты-Малкьарны Спорт министерствосундан билдиргенлерине көре, 45 килограммгьа дери ауурлукьда чемпион

Даражалы эришиуге — аслам майгал

Кисловодскда панкратиондан битеуроссей эришиуге кьыралны регионларындан эм кючлю жаш спортчула кьатышхандыла. Алары араларында республикабызны келечилери болгъандыла. Ала иги кесек майдал да жыйгъандыла.

Алай бла кеслерини ауурлукь эм жыл сан кьауумларында алчы жерлеге Улбашланы

ие болгъандыла. «Алтынланы» кеслерини ауурлукь кьауумларында Амирхан Алимжанов, Айтекланы Муслим, Бекхан Эльдиев алгъандыла. Экинчи жерлеге Бабаланы Алан, Айтекланы Мухаммат чыкьгъандыла, Биттирланы Рустам бла Сулейман Жантегов а ючюнчюле болгъандыла.

атны Кьулийланы Осман алгъанды. Ол беш тюбешиуонде да кьаршчы спортчулагьа алгьа чыгьаргьа аз да амал бермегенди. Энди кьарыуун Анапада 2-9 ноябрьде боллукь эришиуде сынарыкьды. Кьулий улу жарауларын Чегемни спорт школунда бла Нальчикде боксдан олимпиада резервли спорт школда бардыргъанды. Кюмюш майдал бла уа Элбрус райондан Малкьарланы Марат (50 кг.) кьууандыргъанды.

Умутландыргъан боксчуланы тренерле Гелястанланы Марат бла Малкьарланы Муслим кюйретедиле.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Прокуратура

Танышыны анасын аймагъанды

Май районну прокуратурасы 20-жыллыкь жаш адамгьа жарашдырылган терслөу материалланы кьабыл көргенди. Ол башха адамны банк картасындан аччаны урлап, анга уллу кьоранч этгенине ишеклик барды (РФ-ни УК-сыны 158-чи статьясыны 3-чю кесегини «г» пункту).

Юйюрню эркинлигин кьоруулай

Элбрус районну прокуратурасы юйюрню социал эркинликлерине бузукьлукь этилгенин юсюнден тарыгыууну тинтгенди. Тохташдырылгъанча, тишируу акьылбалыкь болмагъан юч сабийни ёсдореди, алай анга берилирге керекли төлеуле тохташдырылмагъандыла. Социал жумушланы тамамлагьа жууапылы болгъанла, юйюрню илеигинде юч машина болгъанын сылтаугьа алып, сабийлеге ай сайын төлерге керек болган

КьМР-ни прокуратурасыны пресс-службасындан бизге билдиргенлерича, быйыл мартда жаш адам танышыны анасын аты бла микрозайм алгъанды. Аччаны ол кесини счётуна ашдыргъанды.

Уголовный иш Май районну сюдоию кьарауна берилгенди.

ахчаны алып ючюн тийишли документлени жарашдырмагъандыла. Алай транспорт юйюрню илеигинден 2021 жылда кетерилгенди.

Юйюрню эркинликлерин сакьлар мурат бла прокуратура сюдге дау этгенди. Надзор ведомствону излени тюзге саналгъанды.

Алай бла прокуратураны кьатылыгыь бла юйюрге социал болушлукь тохташдырылгъанды, аны өлчеми жангыдан саналып, 550 минг сом кьошулгъанды.

Ангьылатуу

Жууаплылыкьгьа гитчеликден тюшюндюрге

Чегем районну школчулары «Ёлюм кьайда сатылгъанын билдир» битеуроссей ангьылатуу жумушланы экинчи бөлөмюно чеклеринде право нызамны сакьлаучула бла тюбешгендиле.

Акьылбалыкь болмагъанланы ишлери жаны бла инспекторла уулу затла жаш адамны саулугьуна салган хатаны, наркоманы жашауунда кьоркьууланы юслеринден айтхандыла, тенглерины арасында наркотикле-

ни ичип башлагъанны кьалай ангьларгьа боллугьуна юйретгендиле. Ала «женил» наркотикле болмагъанларын, синтетика уулу затла бютюнда кьоркьуулу болгъанларын билдиргендиле.

Наркотиклени законсуз сатыу-алуу бла байламлы ишлеге кьатышханла кьаллай жууапха тартылгъанларын да ангьылатхандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Огьары Жемталагьа кирген жер ма былай аруу болгъанды. Кьонакьгьа келгенле кьайсы элге жетгенлерин сормай билаллыкьдыла.

Суратны **МАМАЙЛАНЫ Алий** алгъанды.

Баш редактор КЪОНАКЬЛАНЫ Хасан РЕДКОЛЛЕГИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш ред. орунбасары), ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш ред. орунбасары) КЕТЕНЧИЛАНЫ Зульфия (жууапы секретарь), МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМАЛАНЫ Жукура, УЛБАШЛАНЫ Мурат.	ТЕЛЕФОНЛА: Редакторну приёмный – 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары – 42-38-21, 40-04-82, жууапы секретарь – 40-28-97, секретариат – 40-93-62, корректора, специалистэ – 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ: Политика эм право – 42-24-02, экономика – 42-66-73, культура – 42-66-76, социал ишле – 42-75-82, курортла, туризм эм спорт – 40-39-93, окьучула бла байламлыкьла жюрюптоу эм жазылыу – 42-37-94, сурат алыучу – 40-59-18, энчи корреспондент – 42-68-72, операторла – 42-66-85.	Редакция авторла бла кьыгьат жюрютмейди. Кьол жазмалагьа рецензия этилмейди эм ала артха кьайтарылмайдыла. Газетде басмаланган материаллада айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукьдула. Алада айтылган хар зат ючюн Россейни Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууапылдыла. Газет Связны, информация технологияланы эмда асламлы коммуникацияланы ишлери жаны бла федерал надзор службаны (Роскомнадзору) Кьабарты-Малкьарда управленисында 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди. Регистрация номер — ПН № ТУ07-00118. Индекс - П 5893 Газет ийыкьгьа юч кере чыгьалы – геуюрге, орта, шабат кюнледе. Багъасы 13 сомгьу.	Газетни басмагьа “КьМР-Медиа” ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет “Издательство “Южный регион” ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а Газетлени илерине тандыруу ючюн КьМР-ни почта связыны федерал Управленисы жууапылды. Телефон: 76-01-21 Тиражы 1627 экз. Заказ № 2151	Номерге графикте көре 19.00 сагьатда кьол салынады. 20.00 сагьатда кьол салыннганды ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЬАРГЬАЛА: Тикаланы Фатима – дежурный редактор; Баллиланы Феруза (1,2-чи бетле), Геляланы Валентина (3,4-чо бетле) – корректорла. РЕДАКЦИЯНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5. Электрон почта: elbor_50@mail.ru
---	---	--	---	---